

BILKÅRISTEN

NUMMER TRE 2021

EGET ANSVAR
ÄR EN VIKTIG DEL

FÖRNYAT FOKUS PÅ
TOTALFÖRSVARFRÅGOR

RÄTT KUNSKAP
KAN RÄDDA LIV

*Vi är en
resurs för*

TOTAL- FÖRSVARET

Vad är sant och falskt • Årets eldsjäl • Din insats gör skillnad

INNEHÅLL NUMMER 3 2021

FÖRBEREDD

FÖR KRISEN .....SID 6-7

Vi behöver fortsätta öka medvetenheten.

DIN SÄKERHET .....SID 8

Fem tips för att öka din digitala säkerhet.

KONSPIRATIONSTEORIER

FRODAS I KRISER ..... SID 10-12

Kan någon ha planerat allt detta för att skada oss?

SOMMARTRÄFFEN.....SID 14-15

Helgen blev precis den energi-boost som vi alla längtat efter.

ÅRETS ELDSJÄL .....SID 17

Sällan har väl en utmärkelse hamnat mer rätt.

GÄSTKRÖNIKA.....SID 24-25

Totalförsvaret är en angelägenhet för hela befolkningen.

DEMOKRATI – EN SJÄLVKLAR RÄTTIGHET?

Demokrati betyder ungefär folkstyre. I Sverige har vi en lång tradition av folkstyre eller folkmakt, dock med varierande grad av verkligt inflytande för folket. En grundtanke med demokrati är att man som boende i ett land ska ha rätt att vara med och påverka hur landet styrs, exempelvis genom regelbundna val. I en demokrati ska man ha rätt att uttrycka sin åsikt utan att riskera repressalier. Alla människors lika värde är en annan grundsten i en demokrati.

För oss som aldrig upplevt något annat känns ovanstående självklart. Men det är långt ifrån självklart för alla. De värderingar som styr vårt demokratiska samhälle ställer krav på alla som har till uppgift att bevara den, en uppgift som sätts på allt hårdare prov i takt med att polariseringen i samhället ökar. Att fritt kunna ifrågasätta strukturer är fundamentalt i en demokrati och viktigt för utvecklingen i ett land, men när hot, våld och extremism slår rot fungerar inte spelreglerna, då de demokratiska värderingarna utmanas.

VI SER EXEMPEL i vår geografiska närhet på hur politiska ledare drar åt tumskruvarna för HBTQ-personer, hur

kvinnors rättigheter begränsas, hur demonstrationer fängslas och utsätts för de mest otänkbara behandlingar och hur den egna makten säkras. Vi vet att det finns krafter med antagonistiska motiv som vill splittra vårt land och skapa kaos. Låt oss hjälpas åt att försvåra för de krafterna. Genom att sprida information är Bilkåren en del av den motvikt som behövs för att säkra demokratin.

Ingen kan göra allt men alla kan göra något:

- ☉ Dela inte inlägg på sociala medier som inte kan härledas till en säker källa.

- ☉ Håll en god ton i diskussioner för att inte öka polarisering och spela antagonisterna i händerna.

VÅR DEMOKRATI ÄR ingen självklar rättighet, den får aldrig tas för given och den måste alltid försvaras. Bilkårens insats spelar roll. ☉

Inger Karlsson & Ingela Kronlund
RIKSBIKÅRCHEFER

**SVERIGES
BILKÅRERS
RIKSFÖRBUND**
Kollektivtrafikens hus
Centralplan 3
111 20 Stockholm

www.bilkaren.se
kansliet@bilkaren.se
Tel: 08-579 388 90
Bankgiro: 5118-4182
(även Totos fond)

BILKÅRISTEN
Ansvarig utgivare:
Ingela Kronlund
ingela.kronlund@bilkaren.se
073-430 97 26

Redaktör:
Redaktionsrådet
bilkaristen@bilkaren.se

Form och layout:
The Factory of Design
www.tfod.se

**Tryck
& distribution:**
Lenanders Grafiska AB

BILKÅRENS KANSLI
E-post: fornamn.
efternamn@bilkaren.se

Generalsekreterare:
Eva Blomqvist
08-579 388 99

**Förbunds-
administratör:**
Elisabeth
Petersson
08-579 388 93

**Verksamhets-
utvecklare:**
Susanne Wieselgren
08-579 388 91
Helen Lodenfors
08-579 388 94
Samuel Samo
08-579 388 95
Morgan Öberg

**Utbildnings-
handläggare:**
Anki Persson
08-579 388 92

Projektledare:
Maarit Magnusson
08-579 388 98

Ekonom:
Maria Larsson
08-579 388 96

Ekonomiassistent:
Pia Hakala
08-579 388 97

ANNONSERA I BILKÅRISTEN!

BOKNING

The Factory
of Design
08-610 06 33
annons@tfod.se

PRISER

Halvsida: 7900 kr
Helsida: 12 900 kr
Uppslag: 20 900 kr

BILKÅREN PÅ SOCIALA MEDIER

Twitter: @bilkarist **Instagram:** @bilkaristen

Facebook: facebook.com/BilkarenSveriges

BilkarersRiksförbund Youtube: Sök: Bilkåren

Blogg: bilkaren.se/blogg

Hotet mot samhället förändras hela tiden och på senare tid har tonen mellan nationer hårdnat, cyberangrepp mot svenska mål har blivit vanligare och gränsen mellan krig och fred har blivit otydligare.

DÄRFÖR BEHÖVER VI ETT TOTALFÖR

Samtidigt som de externa hoten ökar har vårt samhälles beroende av elektricitet och internet ökat. Det går att skapa stor oreda om dessa störs eller slås ut, vilket leder till nya utmaningar för att skapa säkerhet och trygghet i fred, kris och konfliktförhållanden. För att kunna möta den hotbild som det nya läget innebär har Sverige återupptagit planeringen av totalförsvaret.

Återgången till en totalförsvarsplanering har krävt stora omställningar. Försvarsmaktens verksamhet, som länge har fokuserat på internationella insatser, ska återigen bygga ett nationellt försvar för att kunna svara upp mot ett väpnat angrepp. Det civila

försvaret ska återuppta ett arbete som i stort sett har legat vilande vid sidan av krisberedskapen.

DET MILITÄRA OCH det civila försvaret är beroende av varandra och behövs i det totala försvaret av landet.

Om inte det civila försvaret säkrar tillgången av exempelvis drivmedel, livsmedel och sjukvård går det inte att försvara Sverige, och för att det civila försvaret ska kunna utföra sitt uppdrag behöver det militära försvaret skydda samhället och dess funktionalitet.

Att bygga ett modernt totalförsvaret är en utmaning som kräver att vi tänker utanför

ramarna. Vi vet att det inte kommer att se ut som förr, fokus ligger på att bygga en stabil grund att stå på och därefter kommer bitarna att falla på plats allt eftersom.

Den enskilt viktigaste målsättningen vad det gäller det militära försvaret är att öka den operativa försvarsför-

mågan i krigsförbanden och den samlade förmågan i totalförsvaret. Den operativa förmågan är beroende av krigsförbandens duglighet och deras ändamålsenliga användning. Krigsförbanden måste vara bemannade, välutrustade och samövade för att kunna lösa sin uppgift.

→ Försvarsmakten ska återigen bygga ett nationellt försvar.

krig. Hit räknas statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer med flera. Det ställer stora krav på planering eftersom varje aktör, trots exempelvis IT-attacker, sabotage, strömavbrott eller personalbortfall behöver ha förmåga att hålla i gång sin verksamhet. Detta skiljer sig en hel del från hur planeringsarbetet såg ut förr. Då förlitade sig Sverige på att civilförsvaret skulle upprätthålla en stor del av samhällets funktionalitet. Idag saknas en sådan jätteorganisation, och det är istället upp till respektive aktör att tillsammans med andra bidra till att samhället fungerar. Samhället är komplext och sårbart. Om en enda samhällsviktig verksamhet faller bort kan det få långtgående effekter på andra viktiga verksamheter.

DET GAMLA TOTALFÖRSVARET byggdes inte på en dag och det kommer inte heller det nya att göra. En bra start på planeringsarbetet är de prioriterade uppgifter som kommuner och regioner enligt en överenskommelse ska arbeta med; kunskapsuppbyggnad, säkerhetsskydd samt krigsplacering och krigsorganisation.

Eftersom totalförsvaret ska bygga vidare på krisberedskapen kommer de uppgifter vi har i fredstid att finnas kvar även vid krig. Få eller inga uppgifter försvinner, men flera nya kan tillkomma vid

BEZAV MA HIMODI/FÖRSVARSHÄKTEN

Arbetet inom det civila försvaret ska enligt regeringen utgå från krisberedskapen där förmågan att hantera kriser ska ge en grundläggande förmåga att även hantera krigssituationer. Men civilt försvar kräver även insatser utöver de behov som finns inom krisberedskapen. Det gäller bland annat krav

➔ Dagens samhälle är komplext och sårbart.

på olika skyddsåtgärder, att särskilt viktiga samhällsfunktioner säkerställs och att knappa resurser kan fördelas till prioriterade verksamheter vid höjd beredskap.

DET CIVILA FÖRSVARET består av flera olika aktörer som tillsammans ska se till att samhället fungerar även vid

höjd beredskap. Därför måste vi först ha förmåga att klara av vårt fredstida uppdrag innan vi kan hantera en krigssituation.

VARJE DAG BEHÖVER vi mat i kylskåpet, tillgång till läkemedel, vatten att dricka och tvätta oss med, el för att driva hushållsapparater och värma hemmet, pengar samt telefoni för att kunna kommunicera med omvärlden. Att vid ett angrepp se till att vi har tillgång till allt det, och mycket mer, är uppdraget för det civila försvaret. Det visar också på betydelsen av hemberedskap.

Varje medborgare har ett primärt ansvar för att skydda sitt liv och sin egendom och att inte orsaka olyckor. Det är först när medborgaren inte längre klarar av att ta det ansvaret som samhället ska rycka in. Grundprincipen om medborgarens ansvar för sitt eget liv gäller i vardag såväl som vid kriser, i Sverige såväl som utomlands.

Den enskildes eget ansvar är en viktig del i samhällets förmåga att stå emot och hantera allvarliga samhällsstörningar. Vid en samhällskris kommer hjälpen att först gå till dem som bäst behöver den. De flesta måste vara beredda på att kunna klara sig själva en tid.

Din kommun ansvarar för att bland annat äldreomsorg, vattenförsörjning, räddningstjänst och skola fungerar även vid en samhällskris.

Du som privatperson har också ett ansvar. Ju bättre förberedd du är desto större möjlighet har du också att hjälpa andra som inte har samma förutsättningar. Med rätt förberedelser kan du klara en besvärlig situation bättre, oavsett vad som orsakat den. Viktigast är att ha vatten, mat och värme och att kunna ta del av information från myndigheter och medier. Du behöver också kunna komma i kontakt med anhöriga.

En förutsättning för att vi ska kunna arbeta med totalförsvarsfrågan är att vi har en uppfattning om vad det handlar om. Det är därför viktigt att ha god kännedom om både totalförsvarets krav och den egna organisationen och dess uppdrag. 🗨️

SE MER! Broschyren "En introduktion till totalförsvaret" är utgiven av Länsstyrelsen för att öka kunskapen, ge en bättre förståelse för vad totalförsvaret är, varför det behövs och hur det påverkar dig.

En kris kan komma plötsligt

– HUR FÖR

Ett ändrat säkerhetsläge och ett förnyat fokus på totalförsvarsfrågor har aktualiserat olika åtgärder för att öka medvetenheten och beredskapen i samhället vad gäller såväl kris som krig. 2018 skickade MSB ut broschyren *Om krisen eller kriget kommer till 4,8 miljoner hushåll.*

Utskicket var ett regeringsuppdrag med syftet att medvetandegöra Sveriges invånare kring olika typer av svåra påfrestningar som kan drabba samhället och att ge råd kring beredskap och agerande. *Om krisen eller kriget kommer* tar bland annat upp tänkbara hot mot vårt land och hur människor kan förbereda sig för att hantera en situation när samhället inte fungerar som vi är vana vid. Orsaken kan till exempel vara skogsbränder, stormar, cyberattacker eller militära konflikter i vårt närområde.

På uppdrag av MSB genomförde Enkätfabriken en uppföljande undersökning där 63 procent av de tillfrågade

➡️ **Viktigast är att ha vatten, mat och värme och att kunna ta del av information från myndigheter och medier.**

➔ Om det pågår en kris, till exempel en skogsbrand eller översvämning kommer samhället inte att fungera som vanligt. Då måste du vara förberedd för att kunna hantera situationen.

BEREDD ÄR DU?

svarade att broschyren fått dem att reflektera mer över hur de skulle klara av en samhällskris. Samtidigt har bara 22 procent förbättrat sin hemberedskap efter att de tagit del av informationen i broschyren. På frågan om varför man inte gjort något är de vanligaste svaren att man planerar att göra det framöver (34 procent) samt att man tror att risken för kris och krig är ytterst liten.

Denna undersökning påvisar att vi behöver fortsätta öka medvetenheten. Kris-

FAKTA

VAR LIGGER DITT NÄRMSTA SKYDDSROM?

Alla byggnader som har skyddsrum är märkta med symbolen orange fyrkant med blå triangel. Skyddsrum är till för att ge befolkningen ett fysiskt skydd i krig. Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som har det övergripande ansvaret för skyddsrum. Du tillhör inte något särskilt skyddsrum utan använder det som finns närmast. Kolla på nätet. Gå in på MSB:s hemsida: www.msb.se/skyddsrum. Tryck på länken "Hitta ditt närmaste skyddsrum på kartan" och kolla var ditt närmaste skyddsrum ligger på kartan.

VÄRDT INFORMATION FÖR SVENSKA ÖVRARE

LÄS MER:

dinsakerhet.se

(Fördjupad

information om innehållet i den här broschyren).

Krisinformation.se (Samlad information från Sveriges myndigheter vid kriser)

Undersökningens rapportsammanfattning: msb.se

beredskapsveckan som genomförs runtom i landets kommuner är en del av detta. Målet är att få människor att reflektera över hur samhällskriser kan vända upp och ner på vår vardag och om vikten av att ha en hemberedskap.

ÄR DU TILLRÄCKLIGT förberedd? Hur får du mat om det blir strömavbrott? Om det blir snöstorm? Om vattnet inte kommer ur kranen? Att vara förberedd på det värsta betyder inte att man tror att det kommer att hända, men ger ökad trygghet. Det viktigaste är att ha vatten, mat och värme och att se till att du kan få information från myndigheter. Den som har hjälpt sig själv kan också lättare hjälpa andra. Om du själv har rätt kunskap kan du rädda liv och vara förberedd om något allvarligt händer.

I broschyrens "Tips för att förbereda dig hemma" finns allmänna tips på saker som kan vara bra att ha till hands i krissituationer, som till exempel spritkök och bränsle, radio och matvaror med lång hållbarhet. ☺

Vet du vem "Hesa Fredrik" är?

Varnings- och informationssystemet VMA (viktigt meddelande till allmänheten) används vid krissituationer – till exempel vid utsläpp av farliga ämnen, bränder med explosionsrisk, vid otjänligt dricksvatten och skogsbränder. Varningssystemet utomhus kallas ibland för Hesa Fredrik. Signalen testas klockan 15 första helgria måndagen i mars, juni, september och

december. Varningssignalen består av en 7 sekunder lång ihållande signal följt av 14 sekunders tystnad. Det ljuder under minst två minuter. När du hör VMA-signalen så håll dig inomhus, stäng dörrar, fönster, ventiler, fläktar och lyssna på radion för att få mer information. För information vid ett VMA ring informationsnumret 113 13 eller följ information på www.krisinformation.se (ring ej nödnumret 112)

Säkerhet i ditt digitala liv

Allt oftare kan vi läsa om intrång i digitala system som påverkar både den egna verksamheten och tredje person.

Den gångna sommaren var det Coop som drabbades, vilket fick till följd att mängder av butiker tvingades hålla stängt i flera dagar när att kassasystemen inte längre fungerade. Säkerhetspolisen, SÄPO, menar att säkerhetshoten mot Sverige har ökat

och bedöms fortsätta göra det de närmaste åren. Hoten kommer både från främmande makt och våldsbejakande extremism.

Med den ökade digitaliseringen blir det allt viktigare att vi i alla sammanhang agerar klokt. Vanor och sätt att tänka påverkar oss oavsett var vi är. Slarvar vi med lösenord privat, är risken att vi slarvar på jobbet större och vice versa. Därför är goda digitala vanor i alla sammanhang viktiga. *

Vill du lära dig mer om hur du kan öka säkerheten i ditt digitala liv? Bilkåren har ett studiematerial som heter "SÄKER" och som kan användas för en studiecirkel i kåren.

5 TIPS PÅ ÅTGÄRDER

➔ Digital säkerhet är en gemensam sak för oss alla.

Oavsett vilket sammanhang du befinner dig i så kan du öka din digitala säkerhet genom enkla åtgärder. Här får du fem tips för att öka din digitala säkerhet.

1 Säkra lösenord. Skapa lösenord som inte enkelt kan kopplas till dig. Blanda olika tecken, siffror och både stora och små bokstäver.

2 Använd inte samma lösenord på flera ställen. Om

någon kommer över ditt lösenord så är dörren vidöppen till alla dina tjänster/konton.

3 Spara inte lösenord. För att ha en säker lösenordshantering så ska du inte spara lösenordet på datorn eller telefonen. Om någon skulle komma över din dator, surfplatta eller telefon så ska det inte gå att komma åt dina konton/tjänster utan att skriva in ditt lösenord.

4 Använd en tidsinställd skärmläckare som aktiverar datorns lösenordshantering. Om du lämnar datorn

och glömmer att låsa den minskar du risken att någon obehörig kan komma åt din mejl, dokument och tjänster som du använder.

5 Använd flerfaktorautentisering. Tvåfaktorautentisering (även kallad tvåstegsverifiering eller flerfaktorautentisering) är en extra inloggningskod, som försvårar för obehöriga att logga in på dina konton. Nätjättarna Apple, Google, Microsoft erbjuder detta på nästan alla sina tjänster. Ibland blir du automatiskt uppmanad att aktivera skyddet men ibland kan du behöva leta efter inställningarna.

Nättroll, fejkade nyheter och propaganda. På internet finns aktörer som vill spela på våra känslor och skapa förvirring. Genom att lära oss mer kan vi känna igen trollens knep och därigenom undvika deras fällor.

DESINFORMATION

– LÅT INTE TROLLEN LURA DIG

Lita inte på någon

En del gör det avsiktligt, men alla kan råka dela lögnen eller påhitt ibland.

Även din bästa kompis. Ta reda på var informationen ursprungligen kommer ifrån innan du delar vidare. Kolla också om källan baserar sina uppgifter på några andra källor och i så fall vilka. Är dessa tillförlitliga? Läs alltid hela texten, inte bara rubriken, för att skaffa dig en uppfattning om vad som sägs i den. Titt som tätt dyker gammal information upp i flödet igen. Kolla alltid upp när texten ursprungligen publicerades för att avgöra om den verkligen är relevant just nu.

Gammalt hederligt detektivarbete

Falska webbadresser försöker ofta efterlikna välkända företags och organisationers adresser. Det är relativt enkelt att skapa en sajt som ser proffsig ut, men är innehållet på samma nivå? Och hur ser adressen till sajten ut? I sociala medier finns det ytterligare saker man bör vara vaksam på. Ser kontot nytt ut? Har det få följare, ett konstigt användarnamn eller märklig profilbild? Är kontots följare väldigt aktiva? Allt detta kan vara ett tecken på att kontot används för att förvirra eller sprida falska nyheter.

Bildgoogla

Är du säker på att bilden verkligen visar vad den påstås visa? Bilder kan lätt manipuleras eller användas i helt andra sammanhang än de ursprungligen är tagna för. Är du säker på att den här demonstrationen som bilden visar var i Malmö 2017 och inte i Ohio 2017? Gör en omvänd bildsökning på Google, eller någon annan liknande tjänst, för att se om bilden förekommer i några andra sammanhang.

Vad vill avsändaren uppnå?

Fundera på syftet med det du läst eller sett. Varför nås du av informationen just nu? Vad vill avsändaren uppnå? Är det opinionsbildning, underhållning eller någon som vill tjäna pengar? Eller finns det politiska motiv? Många fejknyheter är vaga i sin utformning och saknar ofta viktiga detaljer som går att kolla upp, exempelvis var och när något ska ha hänt.

Finns kontaktuppgifter?

Kolla om det går att nå avsändaren med telefonnummer, e-post eller andra kontaktuppgifter på sajten. Finns inga sådana kan det vara läge att bli misstänksam. Sök på skribenten, fotografen eller upphovsmannen och undersök vad denna gjort tidigare. Verkar personen förekomma i trovärdiga sammanhang?

Internetstiftelsen jobbar för att människor ska kunna nyttja internet på ett säkert sätt och stimulera kunskapsdelning. Internet svämmar över av nyheter, propaganda, skämt och lögnen och det är inte alltid lätt att navigera rätt i informationsflödet. Källkritik handlar om att avgöra vad som

trovärdigt och att kunna ifrågasätta det du läser. Internetstiftelsen är en oberoende stiftelse som bidrar till medvetna internetanvändare genom att samla kunskap om nätet och digitala tjänster som vi har användning av i vår vardag. Läs mer på www.internetstiftelsen.se

KONSPIRATIONSTEORIER *frodas i kriser*

tt osynligt virus sprids över hela världen. Många blir sjuka och dör, politiker och folkhälsoexperter fattar beslut om drastiska motåtgärder. Människor sätts i karantän och tvingas bära munskydd. Delar av samhället stängs ner, ekonomin krisar och rörelsefriheten inskränks. I lägen som de här ger konspirationsteorier människor enkla förklaringar för komplexa problem.

Konspirationsteorier beskriver påstådda mönster, planer och aktörer som agerar i det dolda med onda avsikter – en sammansvärjning för vilken det sägs finnas bevis. Men konspirationsteorier förstärker också tron på absoluta motsatser och lägger skulden på andra som ofta demoniseras och eldas på av katastrof-tankar om den yttersta systemkollapsen. Konspirationsteorier blandar resonemang om vad som är sant och falskt med värderingar om vad som är rätt och fel (eller gott och ont). De som sprider konspirationsteorier

ser sig ofta som offer och sanningssägare och är i olika grad fast övertygade om att de har rätt. För den med någon i sin närhet som tror på konspirationsteorier är det ofta svårt att hantera. Ännu svårare när tron dessutom skapar en gruppidentitet. Psykologin bakom konspirationsteorierna utnyttjas aktivt av olika aktörer för att påverka och radikalisera opinionen eller svartmåla sina politiska motståndare.

DET SOM UTSPELAR sig framför våra ögon är ett skolexempel på hur information och kunskap utsätts för stora påfrestningar i ett samhälleligt krisläge. För att förklara för människor varför krisen händer, men

ser sig ofta som offer och sanningssägare och är i olika grad fast övertygade om att de har rätt. För den med någon i sin närhet som tror på konspirationsteorier är det ofta svårt att hantera. Ännu svårare när tron dessutom skapar en gruppidentitet. Psykologin bakom konspirationsteorierna utnyttjas aktivt av olika aktörer för att påverka och radikalisera opinionen eller svartmåla sina politiska motståndare.

DET SOM UTSPELAR sig framför våra ögon är ett skolexempel på hur information och kunskap utsätts för stora påfrestningar i ett samhälleligt krisläge. För att förklara för människor varför krisen händer, men

också i avsikt att medvetet manipulera oss har sedan pandemin började 2020 olika konspiratoriska meningsskapande berättelser spridits. Benägenheten att tro på konspirationsteorier har ökat under pandemin. Dessa handlar om virusets ursprung, spridning, smittsamhet och dödlighet, men också om vilka motåtgärder politiker och experter på folkhälsa har föreslagit och genomfört och där vaccineringen intar den mest framträdande platsen. Dessutom cirkulerar ett antal övergripande teorier om att covid-19 egentligen är en av makteliterna planerad pandemi (därför en "plandemi"), att sjukdomen är en ren bluff eller helt överdriven – allt i syfte att införa en global diktatur. UNESCO och EU-kommissionen har konstaterat att det under coronapandemin har skett en ökning av skadliga och vilseledande konspirationsteorier.

VÄRLDSHÄLSOORGANISATIONEN

WHO:S TALAR om en "infodemi", alltså en viral spridning av missledande information – som gör det svårare för människor att förstå sjukdomens allvar och vad som behövs för att bekämpa den. EU:s utrikestjänst EEAS driver även plattformen "EUvsDis-info" som tillhandahåller en databas över desinformation (alltså falsk eller vilseledande information som sprids avsiktligt) som har sitt ursprung i medier lojala till den ryska regimen. Sedan coronapandemins utbrott 2020 listas här inte mindre än 785 referenser till de mest bisarra påståenden om covid-19 och dess bekämpning.

Nya konspirationsteorier har skapats och gamla har återanvänts och aktualiserats. Exempelvis spred den sovjetiska underrättelsetjänsten KGB på 1980-talet konspirationsteorin om att HIV-viruset hade skapats av USA och testades som ett biologiskt vapen på Afrikas befolkning. Mönstret för denna berättelse ("statlig aktör skapar dödligt virus och sprider avsiktligt") återfinns i olika covid-19-konspirationsteorier. De som på senare tid har spridit den konspiratoriska idén om att implanterade RFID-chips utvecklas för att åstadkomma tankekontroll har i sitt narrativ integrerat vaccinet mot covid-19. En av de mest spridda teorierna är att vaccinet innehåller just ett mikrochip med vilket de globala eliterna vill styra våra

tankar med den nya 5G-tekniken. Flyktkritiska konspirationsteorier om asylsökande och skyddsbehövande migranter som del av det planerade så kallade "folkutbytet" har sammansmältts med rädslan för spridningen av covid-19. Därigenom skuldbeläggs och demoniseras redan utsatta människor ytterligare. Dessa exempel pekar mot att konspirationsteorier kan komma i många skepnader, deras struktur av berättelse är konstant sedan flera sekel men innehållet varierar beroende på målgrupp och krisens karaktär.

RISKEN MED KONSPIRATIONSTEORIerna om covid-19 är framför allt att de kan undergräva folkhälsan: om medborgarna inte tar de medicinska experternas råd på allvar, struntar i rekommendationerna eller inte vaccinerar sig kommer sjukdomen skörda fler dödsoffer och orsaka större lidande så som långtidssjuka. Konspirationsteorier

har även en radikaliseringspotential eftersom de fördjupar polariserande världsbilder som spelar populistiska aktörer i händerna. De kan underblåsa hätska processer av våldsbejakande extremism: politiker, tjänstemän, forskare och vårdpersonal kan utsättas för hot och våld, infrastruktur som 5G-master kan saboteras, läkemedelsindustrin utsättas för attacker.

Tron på en konspirationsteori leder också ofta till en annan. När väl berättelsen har etablerats att det inte går att lita på myndigheter och politiker och att experters kunskap är falsk öppnas dörren till föreställningen om den ”djupa staten” som avsiktligt vilseleder och skadar sin egen befolkning eller är för inkompetent och svag för att bemöta kriser. Berättelsen innehåller en motsägelsefull spänning mellan föreställningar kring absolut makt eller absolut handlingsförlamning. Denna konspiratoriska tanke har en idétradition i Sverige sedan Palmemordet 1986. Den används ofta i en populistisk maktkritik eller i utländska påverkanskampanjer om Sveriges påstått bristande förmåga att hantera kriser. Genom att ge en negativ bild om Sverige i så kallade världspolitiska strategiska narrativ undermineras även landets ställning som säkerhetspolitisk aktör internationellt.

I DETTA NYA komplexa informationslandskap krävs det en psykologisk försvarsförmåga för att nå målen för samhällets säkerhet. Genom sin tydliga berättarstruktur och övertygande retorik utgör konspirationsteorier ett hot mot krishantering i samspel mellan medborgare och myndigheter. Fältet ligger även öppet för användningen av konspirationsteoretiska berättelser i olika påverkansoperationer riktade mot Sverige och svenska intressen. Denna sårbarhet kan bemötas genom ökad kunskap om hur konspirationsteorier fungerar, hur de kan identifieras och motverkas. 🕒

LÄS MER! Texten är hämtad ur MSBs rapport *”Konspirationsteorier och covid-19: mekanismerna bakom en snabbväxande samhällsutmaning”*, april 2021. Ansvarig forskare/författare: Andreas Önerfors, professor i idéhistoria.

Läs rapporten här: bit.ly/3s2blwM

God kunskap en förutsättning för effektivt skydd

Säkerhetsskyddslagen ska skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Spioneri, sabotage, terroristbrott eller andra hot – skyddet ska finnas där oavsett om vi befinner oss mitt i vardagen, i en kris eller i krig.

Samhällsviktig verksamhet behöver skyddas. Om vissa myndigheter och företag i Sverige utsätts för ett angrepp, kan det orsaka allvarliga konsekvenser för landets säkerhet. En verksamhet kan vara samhällsviktig på lokal, regional eller nationell nivå. På lokal nivå kan det till exempel vara ett produktionskök eller en förskoleverksamhet, på regional nivå ett akutsjukhus eller en större dricksvattenproducent, och på nationell nivå kan det vara ett livsmedelslager, en knutpunkt för transport eller en nod för elektronisk kommunikation.

Säkerhetsskyddet är en integrerad del i totalförsvaret och totalförsvarsplaneringen för att skydda det som allra viktigast oavsett vad som händer i vårt samhälle. Det är ett långsiktigt arbete med

gemensamma ansträngningar från många olika verksamheter.

TRE KATEGORIER AV skydd är särskilt viktiga:

• **Informationssäkerhet** – att information hanteras på rätt sätt av de som behöver den för sitt arbete och skyddas så att inte obehöriga kan komma åt den. Informationssäkerheten präglas av omfattande bestämmelser rörande hantering av hemliga handlingar. Bestämmelserna syftar, förutom att inte obehöriga ska få ta del av hemliga uppgifter, till att säkerställa spårbarheten så att det ska vara möjligt att utreda vilka hemliga uppgifter en person tagit del av. IT-säkerhet är en del av informationssäkerheten där godkännande ur säkerhetssynpunkt av IT-system är en viktig del. Signalskydd har

också en viktig koppling till informationssäkerhet. Till exempel får en myndighet endast sända hemliga uppgifter utanför ett datanät som står utanför myndighetens kontroll om det finns en fullgod informations-säkerhet för uppgifterna.

• **Tillträdesbegrän-sning/Fysisk säkerhet** består bland annat av lås, larm, tv-övervakning eller staket till byggnader, med syftet att skydda information och verksamheter som är viktiga för Sveriges säkerhet. Tillträdesbegrän-sning ska förebygga tillträde för obehöriga till platser där de kan få tillgång till sekretessbelagda uppgifter som rör rikets säkerhet eller där verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet bedrivs. Tillträdesbegrän-sning ska inte likställas med skyddsobjekt enligt lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga an-läggningar. Ett beslut om skyddsobjekt är inte alltid en förutsättning för att allmänhetens tillträde till en viss

plats skall få begränsas. Beslutet om skydds-objekt kan dock sägas vara en kvalificerad form av tillträdesbegrän-sning där tillträdesförbudet kan förenas med andra förbud och där den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud omfattas av straffansvar.

• **Säkerhetsprövning/ Personalsäkerhet** ska förebygga att personer som inte är pålitliga ur säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet. Säkerhets-prövning ska klar-lägga om personen kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas i säkerhetsskyddslagen och i övrigt är pålitlig ur säkerhetssynpunkt.

SÄKERHETSSKYDDSLAGEN (2018:585) OCH säker-hetsskyddsförordningen (2018:658) är grunden för den rättsliga reglering-en av säkerhetsskyddet. Den nuvarande säker-hetsskyddslagen började gälla 1 april 2019. I den nya lagen ställs tydligare

➔ **Säkerhetsskydd** ska skydda uppgif-ter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och som rör rikets säkerhet.

och mer omfattande krav på organisationer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Den inne-bär bland annat krav på inventering och klassifice-ring av IT-system och in-formation. Lagen omfattar alla aktörer som bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande in-ternationellt åtagande om säkerhetsskydd (säker-hetskänslig verksamhet).

Säkerhetsskyddslagen ställer krav som vid första anblick kan verka svåra att förstå och omsätta i en verksamhet. Organi-sationer behöver se säkerhetsskydd som en förändringsprocess som man jobbar aktivt med och som stärker den egna förmågan på lång sikt. God kunskap om säkerhet är en förutsättning för ett effektivt säkerhetsskydd. Personal i verksamheter där det finns ett säker-hetsskydd ska få utbild-ning i säkerhetsskydd. Tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd är ett krav för att vara behörig att ta del av hemliga uppgifter. •

Pandemin har hållit oss i ett fast grepp länge nu och därför var kanske längtan att få träffas extra stor just denna sommar när Bilkårens tredje sommarträff arrangerades på Marma.

SOM VI HADE LÄNGTAT!

UNGEFÄR ÅTTIO BILKÅRISTER från Skåne i söder till Skellefteå i norr var samlade när riks-bilkårcheferna klippte bandet och invigde träffen. Marma är klassisk bilkårsmark och många äldre medlemmar har gått kurser här förr. Nu är det en tradition med sommarträff också och vi skapar nya minnen tillsammans, sa riks-bilkårchef Inger Karlsson vid invigningen. Hon konstaterade också att frivilliga försvarsorganisationer både behövs och är efterfrågade i dag, och att om vi ska klara våra uppdrag i totalförsvaret behöver vi fylla på med energi genom vår egen verksamhet i Bilkåren och där är sommarträffen en viktig del.

DET VAR EN härlig blandning av folk på träffen – en del alldeles nya medlemmar och andra som varit med i femtio år, unga och gamla. Atmosfären var varm, som alltid när bilkårister träffas. Det blev förstås många kära återseenden (men utan kramar) och nya bekanskskaper knöts. Pandemin har lärt oss det där med att hålla avstånd och sprita händerna, och denna gång fick vi i ännu högre grad ha aktiviteterna utomhus.

SOM TRADITIONEN BJUDER inleddes träffen med en femkamp med mer eller mindre skruvade grenar. Tävlingsledaren Maria Holmberg från Nyköpingskåren hade som vanligt hittat på dem och alla gav järnet i den prestigefyllda, men lekfulla, tävlingen. Nästa klassiker var bilorienteringen. Då öppnade himmelens portar sig. Mest blött

blev det för Krister från Kalmar Södra Bilkår som körde sin gamla öppna terrängbil. Vilken kämpe! Segrade gjorde ett av lagen från Hofors-Torsåkers Bilkår.

Lördagskvällens BBQ fick flyttas in på grund av osäkerhet i vädret, men tack vare gles möblering och ordnade köer löste det sig på bästa sätt och alla kunde njuta av god mat, trevligt umgänge och skön musik av vårt husband Speedos.

EFTER EN KORT natt fortsatte aktiviteterna under söndagen. En aktivitet som engagerade många var fotosafarin i Marma-lägret. Då gällde det att hitta byggnader utifrån fotografier och svara på frågor. Några hann också spela trafikbingo, men den allra mest prestigefyll-

da tävlingen var ändå när Bilkårens bästa bilförare skulle koras. Precisionskörning mellan plastkoner är ingen barnlek och den stora publiken fick se många tävlande. När det hela var avgjort visade det sig att det i år blev delad seger mellan Alexander Björck från Östgöta Bilkår och Mikael Roswall från Härryda Bilkår, båda två förstagångsdeltagare på sommarträffen.

Helgen blev precis den energiboost som vi alla längtat efter och nu håller vi tummarna för att kunna komma igång med mer av våra kåraktiviteter. ☺

”ATMOSFÄREN VAR VARM, SOM ALLTID NÄR BILKÅRISTER TRÄFFAS.”

EVA BLOMQVIST

➔ Segrande ur Bilorienteringen gick ett av lagen från Hofors-Torsåkers Bilklår.

➔ Äntligen fick Riksbilklårcheferna inviga sommarträffen.

➔ Så här glada blev vinnande fotosafarilaget.

➔ Två otroligt duktiga förare fick dela på segern i den mest prestige-fyllda tävlingen "Bilklårens bästa bilförare".

➔ Många bilklårister har under åren gått kurs i Marma läger som har mycket vackra och kulturhistoriskt intressanta byggnader.

BEREDSKAPSPOLIS I FRG

– Om du vill vara med och hjälpa till på din hemmaplan, då är det perfekt att vara aktiv i en Frivillig Resursgrupp, säger Maggie och Martin, båda bilkårister och aktiva i FRG Stenungsund.

– Vi har en Frivillig Resursgrupp, FRG, här i Stenungsund, just nu är vi cirka 25 personer. Det började 2003 då kommunen tog initiativ till att starta upp verksamheten. Jag gick med direkt, berättar Maggie Robertsson. Numera är jag en av två ansvariga i FRG Stenungsund. Martin Bergqvist, som tidigare har varit engagerad som nattvandrare och med i Beredskapspolisen, har inte varit med lika länge. – Jag gick med för 6–7 år sen

➔ Maggie Robertsson

➔ Martin Bergqvist

efter att Beredskapspolisen lades ned. Nu är jag utbildad FRG-ledare här. Det innebär att jag får instruktioner från kommunen som jag sedan vidareförmedlar till min grupp som löser uppgiften.

FRG i Stenungsund har ett bra samarbete med kommunen, inte minst tack vare säkerhetssamordnaren Dennis Salenborn. De har nyligen fått en ny lokal av kommunen med en hel del utrustning som gruppen sköter om och förfogar över. Den nya lokalen blev ett positivt lyft och gruppen träffas minst en gång i veckan för öppet hus. Då hjälps de åt att inventera och sortera all utrustning och materiel.

– Vi är ett bra gäng som trivs ihop, så de där kvällarna bidrar till gemenskapen. Maggie och Martin är överens om att

Vad är Frivilliga Resursgrupper?

Frivilliga Resursgrupper finns i dagsläget i ungefär hälften av landets 290 kommuner. En FRG står beredd att bidra när samhället drabbas av kris och påfrestningar, framförallt på lokal nivå. I FRG ingår medlemmar från alla frivilliga försvarsorganisationer, men det är Civilförsvarsbundet som ansvarar för

utbildningen för de som ingår i en FRG. En FRG kan stötta en kommun med både praktiska och administrativa uppgifter vid exempelvis översvämningar, bränder, pandemier, långvariga elavbrott eller större olyckor. Alla som ingår i en FRG får en grundläggande utbildning som är 36

timmar. I den ingår bland annat krisberedskap, sjukvård, brandkunskap, kunskap om krisreaktioner, kroppens grundbehov och hur människor reagerar vid olika bristtillstånd.

Som bilkårist kan du ingå i en FRG även om du har ett avtal med Hemvärnet eller någon av våra civila myndigheter, men vid skarp

händelse kommer ditt avtal att gälla i första hand.

LÄS MER på:

www.frivilligareursgruppen.se
Du kan också kontakta din kår för att få veta mer hur du ska gå tillväga för att engagera dig i en FRG.

➔ Du kan själv ta ansvar och ställning innan det händer en kris.

lokalen bidrar till den goda stämningen och att det är kul att vara med. Normalt händer det inte så mycket för en FRG, förutom utbildning och övning, och då är det bra med samlingspunkten för att hålla motivationen uppe. I Stenungsund är mer än hälften av FRG-medlemmarna bilkårist. Andra i gruppen är från Lottorna, Frivilliga Radioorganisationen, Röda Korset och Civilförsvarsförbundet med. Det funkar för alla åldrar att vara aktiv och det som är bra är att även 70-plussare kan vara med, vilket inte

går i ett annat avtal med totalförsvaret.

"SOM BILKÅRIST VILL MAN JU VARA MED OCH GÖRA EN INSATS, SÅ FÖRSTA STEGET ÄR REDAN TAGET."

MARTIN BERÄTTAR ATT de är förberedda för vissa scenarion, till exempel om det skulle bli otjänligt vatten i kommu-

nen. Då kommer resursgruppen att köra ut vattentankar och bemanna dem.

- Vi har också ett samarbete med Räddningstjänsten där vi kan hjälpa till med eftersläckning. Hittills har vi haft ett skarpt uppdrag och det var vid flyktingkrisen 2015. Då tog vi emot flyktingar och anvisade sovplatser och ordnade mat.

- Vi håller igång även om det inte är skarpa krisinsatser, berättar Maggie. Vi har till exempel en husvagn som vi brukar vara ute med på festivaler, vi delar ut reflexer eller hjälper till som parkeringsvakter vid event.

- Som bilkårist vill man ju vara med och göra en insats, så första steget är redan taget, menar Maggie och Martin, och ett annat argument för att vara med är att man själv tar ställning innan det händer en kris. Vi har ju alla totalförsvarsplikt, men är man redan med i FRG, då vet man vad man får göra. ☺

Ulla är en riktig eldsjäl

Sällan har väl en utmärkelse hamnat mer rätt. En solig julidag åkte riks-bilkårchef Ingela Kronlund till Särö för att dela ut "Årets eldsjäl 2021".

I Särö bor Ulla Magnusson, bilkårist sedan mer än femtio år och fortfarande synnerligen aktiv i Lindomekåren. Ulla, som trott hon skulle få besök för att bli intervjuad för Bilkåristen, hade bullat upp med kaffe och smörgås på sin trivsamma uteplats. Efter bara ett par minuter så kommer Ingela tillsammans med ett tiotal medlemmar i Lindomekåren genom trädgården. Överraskningseffekten var total.

- Inget ord beskriver dig bättre Ulla än just eldsjäl, sa Ingela i sitt tal. Du är mån om alla medlemmar och generös att dela med dig av kunskaper och erfarenheter. Medlemmarna trivs runt dig och det visar verkligen den fina kårverksamhet som finns i Lindome, och det vittnar många medlemmar också om.

EFTER MER ÄN ett år med bara digitala aktiviteter

var det härligt att få ses igen. Ingela hade tårta med sig och Leif kokade kaffe. Christer trollade fram en vas till blomsterbuketten. Det blev en fin eftermiddag i Ullas trädgård.

Ulla själv njöt i solen och tyckte det var ofattbart att just hon skulle få en så här utmärkelse. Men visst höll hon med om att hon är en eldsjäl för Bilkåren.

- Kåren är jätteviktig, säger hon bestämt. Vi har så roligt och trivs ihop, då stannar man kvar. Men det gäller att se människor, att höra av sig och försöka hitta någon aktivitet som lockar. Det är klart att vi inte når alla, de med hemvärnsavtal har ofta fullt upp med det engagemang, men det är ändå viktigt att hålla kontakt med dem så de kan vara med vid senare tillfällen.

Hur håller man i ett engagemang under femtio år kan man undra. Svaret kommer blixtnsnabbt.

- Jag har haft så vansinnigt roligt! Och fått vara med om mycket i Bilkåren och träffa mycket människor. Därför har mitt engagemang hållit.

Det verkar ju vara ett bra recept. Grattis Ulla till utmärkelsen! ☺

TÄNK ATT just jag KAN göra skilln

Tidigt en lördagmorgon förra året skjutsade min sambo mig till tåget. Jag skulle åka på kurs och lära mig att köra lastbil.

– Jag visste inte så mycket mer än att jag ville göra en insats som fordonsförare. Jag visste inte riktigt vad allt skulle komma att innebära och det var nog tur det. Det var otroligt tuffa och jobbiga veckor – men det var samtidigt fantastiskt roligt. Kursen och veckorna hemifrån är något jag är mycket stolt över att jag genomfört och jag tar och stoppar ner det i min personliga ryggsäck för att ta med mig vidare i livet. Det är en av de häftigaste erfarenheterna jag har haft, berättar en bilkårist någonstans i Sverige.

BILKÅREN HAR i decennier utbildat tusentals människor som sökt sig till ett annorlunda

➔ Transporter och logistik är en avgörande faktor vid kris eller krig.

➔ Bilkåren är en efterfrågad resurs med vår kompetensprofil.

eller andra olyckstillbud där det behövs frivilliga förstärkningsresurser.

Bilkårister som är placerade inom Hemvärnet, kommunen, Länsstyrelsen, Polisen, Svenska kraftnät, Trafikverket eller Energimyndigheten har en lokal förankring och hjälper till att stärka totalförsvaret. Alla våra uppdrag utgår från att det ska finnas ett behov, därför varierar det från år till år vilka utbildningar som genomförs. Några av de fordon vi utbildar på inom både det militära försvaret och till den civila krisberedskapen är bandvagn, lastbil, buss, minibuss och i vissa fall med släp. Det finns även befattningar som elverksoperatör ledningspersonal och logistiker inom den civila krisberedskapen.

UTVECKLINGEN AV DET framtida totalförsvaret kommer att kräva fler frivilliga. Bilkåren är en efterfrågad resurs med vår kompetensprofil, men om vi ska kunna leva upp till samhällets förväntningar behöver vi bli fler. Här kan vi alla hjälpa till genom att berätta om Bilkåren och de möjligheter det ger för alla som vill vara med och göra skillnad. ☺

ad

och meningsfullt fritidsintresse. Medlemmar har inte bara fått kunskaper för en roll i totalförsvaret, på köpet har man också fått nya vänner, gemenskap och utmaningar.

Varje medlem är en stor tillgång när samhällets övriga resurser inte räcker till och är även en förutsättning för att kunna hantera en uppkommen kris. Vår slogan, att vara en resurs i tiden, är alltid tidsenlig, för extra resurser kommer alltid att behövas.

INOM TOTALFÖRSVARET ÄR transporter och logistik en avgörande faktor när det gäller att lösa krisen eller kriget. Vilken typ av kris eller allvarlig händelse som helst kommer att kräva transporter och logistik och som bilkårist är alla en viktig del vid svåra påfrestningar. Det kan handla om utrymningar, evakueringar, elavbrott, snökaos, pandemier, översvämningar, större bränder

➔ Lastbil är en av många fordon som vi utbildar på inom både det militära försvaret och till den civila krisberedskapen. Läs mer på bilkaren.se

Hur Sverige ska kunna skydda sig mot cyberangrepp och hur det civila försvaret ska kunna stärkas är en fortsatt viktig fråga enligt Bilkåristens omvärldsbevakning.

CYBERANGREPP SÄNKTE KASSASYSTEM

Under sommaren drabbades hundratals bolag världen över av en hackerattack. Bland annat företag som i sin tur förser svenska företag med kassalösningar. Bland de drabbade företagen fanns Coop, Apoteket Hjärta och SJ.

Resultatet blev att butiker tving-

ades hålla stängt och förlorade intäkter, med stor risk för att livsmedel skulle hinna förstöras.

Enligt Försvarets radioanstalt, FRA kommer vi att få se fler attacker av den här typen, där man vänder sig mot underleverantörer till företag. I januari 2017 upp-gav FRA att de upptäckt omkring 10 000 aktiviteter per månad mot

Sverige från statliga utländska an-gripare. Sedan dess har attackerna ökat betydligt.

Strax före årsskiftet beslutade regeringen att inrätta ett nationellt center för cybersäkerhet efter brittisk modell. Det första tjänsterna i centret är nu tillsatta och målsättningen är att det ska vara fullt operativt 2023. 🌐

Säkrare personal-försörjning

Regeringen har gett MSB i uppdrag att bedöma behovet av säkrad personalförsörjning i händelse av höjd beredskap eller krig.

Vad behövs för att myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet för att nödvändig verksamhet ska kunna upprätthålla sin verksamhet vid höjd beredskap och krig? Uppdraget som ska redovisas i april nästa år är det första steget mot säkrad personalförsörjning i viktiga samhällsområden där bland annat logistik och transporter ingår.

184

... svar lämnades in på den stora strukturutredningen om det framtida civila försvaret som överlämnades i våras. Nu arbetar regeringen vidare med att sammanställa svaren och att bereda ett förslag. Bland annat om landet ska delas upp i ett antal geografiska områden för det civila försvaret.

KRAFTSAMLING FÖR CIVIL BEREDSKAP

Vartannat år gör MSB en analys som beskriver hot och risker samt uvecklingsbehov för att stärka det civila försvaret och samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser. I årets analys konstaterar myndigheten bland annat att mer behöver göras för att stärka allmänhetens beredskap och försvarsvilja. Men också att den lokala beredskapen behöver stärkas i Sveriges kommuner. Båda viktiga områden där Bilkåren kan bidra.

Sedan ett par år tillbaka samarbetar Bilkåren med Folke Bernadotte-akademien, myndigheten för fred, säkerhet och utveckling.

Nytt samarbete för Bilkåren

Folke Bernadotte-akademien, FBA, arbetar med utbildning och rådgivning för att stärka individers och institutioners kapacitet att verka för fred. Ett av deras utbildningskoncept handlar om att förbereda personer som ska ut och jobba i olika oroshärdar. En del i utbildningen handlar om bilkörning och det är där som Bilkårens och FBAs vägar mötts.

Varför vill FBA samverka med Bilkåren?

– Det korta svaret är: Helhetslösningen, organisation med motsvarande värdegrunder och som inte har kommersiella intressen, svarar Peter Bülund, ansvarig för utbildningar inom bilkörning på Folke Bernadotteakademien.

Det mer utvecklande svaret är att vi genom att samverka med Bilkåren får en part som tar hand om all logistik runt de terrängfordon som vi använder under våra kurser. Vi stod i ett vägskäl för något år sedan gällande att avskaffa terrängkörning på kursen. Det var svårt att hitta fordon att hyra och förare som kunde ordna med transport. Med lite tur och positiv inställning från MSB och Bilkåren hittade vi en solid lösning som vi är otroligt tacksamma över. Med Bilkåren och MSBs hjälp får vi upp fem fordon vid de tre årliga kurserna.

➔ Peter Bülund

BILKÅREN OMBESÖRJER UPPHÄMTNING

hos MSB i Kristinehamn och transport av bilarna till Sandö och tillbaka. Dessutom sköts all logistik med tankning, fordonskontroll och så vidare. Bilkåren har dessutom en kontaktperson/instruktör på plats under hela kursen som förutom fordonsansvar också är en av de ansvariga för terrängkörningsutbildningen.

– Med Bilkåren får FBA en helhetslösning där Bilkåren sköter all logistik med fordonstransporten men också förare och personaltransporter. Bilkåren sköter allt detta varför FBA bara egentligen behöver boka in datum, vilket är en otrolig avlastning för oss i kursteamet, berättar Peter Bülund. Dessutom att känna tryggheten att det fungerar är ovärderligt. FBA samverkar gärna med civilsamhället och andra myndigheter och ser Bilkåren som en naturlig samverkanspart.

Hur tycker ni på FBA att samarbetet fungerar hittills?

– Otroligt bra! Bilkåren och dess medlemmar är så rutinerade. Dessutom har kontaktpersonen på plats under veckan sådan kompetens att vi tillsammans utvecklat logistiken. Framförallt har Bilkårens instruktör blivit en av huvudinstruktörerna vid terrängkörningsutbildningen. Vi håller på för tillfället att se hur vi kan utveckla det samarbetet ytterligare och nyttja Bilkårens kompetens under kursveckan. ☺

➔ FBA och Bilkårens vägar möts när det gäller bilkörning.

”ATT KÄNNA TRYGGHETEN ATT DET FUNGERAR ÄR OVÄRDERLIGT.”

HALLÅ DÄR, SAMUEL SOMO ...

...som har börjat jobba med totalförsvarsfrågor på Bilkårens kansli sedan några veckor tillbaka.

Vem är du?

– Jag är en Jönköpingsbördig 32-åring som sedan tonåren präglats av och verkat inom föreningslivet. I dag bor och lever jag med min partner i Stockholm.

Genom åren har min tid ägnats åt allt från nykterhetsfrågor, kommunpolitik och mångfaldsfrågor till att motverka en destruktiv machokultur. För mig är frågor som rör demokrati och solidaritet särskilt viktiga att jobba med.

Om vi träffas kommer du att märka av en väldigt social person som med intresse och nyfikenhet gärna skapar utvecklande och givande relationer.

Vad lockade dig till den här tjänsten på Bilkåren?

– För det första måste jag nog säga att få kombinera frågor som rör både folkrörelse och försvar och beredskap. Det ringar för mig in två väldigt viktiga områden. En annan del som synnerligen

gjorde mig positivt överraskad var den förändringsvilja som Bilkåren visat upp. Det här är en organisation som är redo att ta större ansvar, vara självkritiska och redo att göra det som krävs för att utvecklas, stärkas och bli en bättre organisation. När ledarskapet i hela organisationen är modigt, förtroendegivande och hoppfullt vet jag att min kompetens och tid kommer förvaltas väl och göra skillnad.

Vad ser du mest fram emot?

– Jag ser väldigt mycket fram emot att få lära mig mer om vår verksamhet och att få bidra till att engagemanget inom och för Bilkåren stärker Sveriges totalförsvaret. Och att vi som medlemmar, kårer och organisation tillsammans står redo när samhället behöver det som mest. ☺

74 personer omkom i vägtrafiken under första halvåret 2021

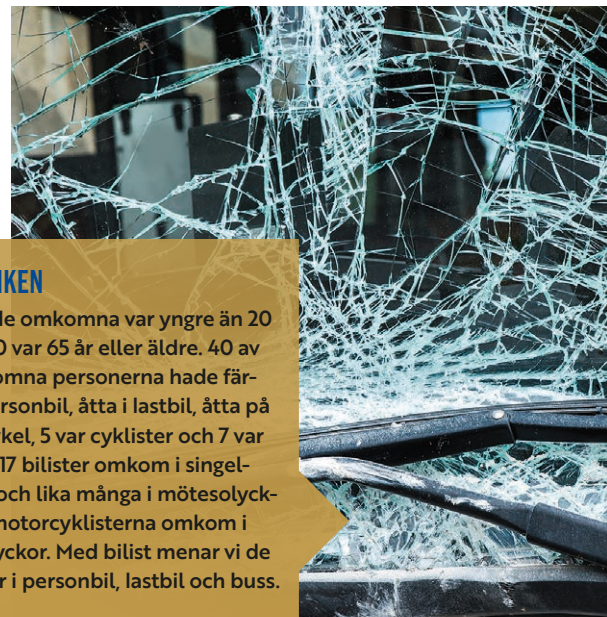
Rekordfå omkomna i vägtrafiken under första halvåret.

Under januari–juni 2021 har 74 personer omkommit i vägtrafiken. Det visar de preliminära uppgifter som inkom till Transportstyrelsen i början av juli 2021. Det är 21 färre omkomna jämfört med motsvarande period 2020.

MEDELANTALET OMKOMNA UNDER första halvåret de föregående fem åren 2016–2020, var 113 personer vilket innebär att antalet omkomna

under januari–juni 2021 är 35 procent lägre jämfört med den tidigare femårsperioden.

– Det är första gången vi har så få omkomna för första halvåret. Varje dödsolycka är en stor tragedi men utvecklingen går i rätt riktning mot det nya etappmålet med högst 133 omkomna i vägtrafiken år 2030. Utvecklingen ser olika ut för olika trafikantgrupper, minskningen är större bland oskyddade och framförallt bland motorcyklister, säger Khabat Amin, statistiker på Transportstyrelsen. ☺

STATISTIKEN

Åtta av de omkomna var yngre än 20 år och 20 var 65 år eller äldre. 40 av de omkomna personerna hade färdats i personbil, åtta i lastbil, åtta på motorcykel, 5 var cyklister och 7 var gående. 17 bilister omkom i singelolyckor och lika många i mötesolyckor. 5 av motorcyklisterna omkom i singelolyckor. Med bilist menar vi de som åker i personbil, lastbil och buss.

En av de vackrast formulerade paragraferna i svensk lag återfinns i 1 kap. lagen (1994:1809) om totalförsvarspflicht: Totalförsvaret är en angelägenhet för hela befolkningen.

text ANNIKA NORDGREN CHRISTENSEN foto STEFAN TELL

DET NYA TOTALFÖRSVARET – ALLA BEHÖVS!

Totalförsvaret omfattar både civilt och militärt försvar och är all den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.

Men Coronapandemin har påmint om att även krisberedskapen är en angelägenhet för alla – både vad gäller den egna förmågan att klara sig när vitala samhällsfunktioner som vi ofta tar för givet inte

fungerar, och att tillgång på personal är avgörande.

Skyldigheten att genomgå mönstring och fullgöra grundutbildning med värnplikt låg vilande ett antal år, men är nu aktiverad och omfattar kvinnor

och män på lika villkor. Det är dock fortfarande relativt få som mönstrar och genomgår utbildningen, i relation till åldersgruppen i sin helhet. Frågan om civilpliktens återkomst har då och då diskuterats under årens lopp, men regeringen valde att inte återaktivera den på samma gång som värnplikten.

**"ATT ENBART TA TILL
PLIKTINSTRUMENTET
FÖR SAMHÄLLETS
BEREDSKAP ÄR ETT
ALLDELES FÖR SNÄVT
OCH BEGRÄNSANDE
GREPP."**

Att enbart ta till pliktinstrumentet för samhällets beredskap är dock ett alldeles för snävt och begränsande grepp. Vid sidan av totalförsvarspflichten – militär som civil – kan man bidra och göra skillnad på helt frivillig väg. De frivilliga försvarsorganisationerna är ett utmärkt sätt att göra det på, användbara som de är i både kris och krig.

I SOMRAS GAV regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) uppdraget att översiktligt bedöma och redovisa behovet av personalförstärkningar inom bevakningsansvariga myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet för att nödvändig verksamhet ska kunna upprätthållas vid höjd beredskap och krig. I steget därefter avser regeringen att låta en utredning se över hur de identifierade behoven kan lösas. Översynen ska bland annat belysa om den personal som kommer att behövas vid höjd beredskap och krig tillgänglig inom verksamheten vid fredstida normalläge, eller bedöms det behövas personalförstärkningar utifrån. Vidare ska MSB belysa i vilken utsträckning förstärkningsbehovet handlar om specifik kompetens som inte behövs i fredstida normalläge, samt om det finns en känd planering hos ansvariga aktörer för hur eventuella personalförstärkningar utifrån kan säkerställas.

Jag är helt säker på att den aktuella översynen och den efterföljande utredningen kommer lyfta upp de frivilliga försvarsorganisationernas relevans och nytta. Förhopp-

A portrait of a woman with long, wavy brown hair and blue eyes, wearing a grey long-sleeved top. She is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a plain, dark grey.

**"I FÖRVÄG UTBILDADE,
ÖVADE OCH ORGANISERADE FRIVILLIGA
ÄR EN OSLAGBAR
STYRKA."**

➔ Annika Nordgren Christensen är försvarspolitisk expert. Särskild utredare i 2015 års personalför-sörjningsutredning.

ningsvis behandlas också hur fler verksamheter ska se hela potentialen i den kraft som erbjuds och ingå samarbete. Hur det än blir med eventuellt återaktiverad civilplikt

och hur många människor som än sluter upp spontant för att hjälpa till när det är kris, är i förväg utbildade, övade och organiserade frivilliga en oslagbar styrka när det bränner till. ☉

#BILKÅREN

På våra sociala medier händer det alltid något. Här ett axplock av den senaste tidens inlägg.

Håkan Ferner

♥ Östersund, juni 2021

Karta, kompass och fyra bandbagnar. Allt som behövs för en lyckad dag i terrängen.

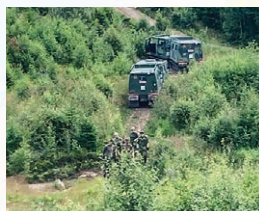
Lena Larsson

♥ Älvsborg, juni. 2021

Idag hade Älvsborgs Bilkår vår avslutning. Discgolf var dagens aktivitet, väldigt uppskattat, och vi avslutade med fika.

Kerstin Andersson

♥ Villingsberg, juli 2021

Villingsberg rek och körning i terräng.

Eva Blomqvist

♥ Sandö, juni 2021

Nu rullar ett gäng fordon med bilkårister bakom ratten från MSB i Kristinehamn till Sandö där FBA ska bedriva utbildning.

Lennart Benson

♥ Varberg, juli 2021

Länsstyrelsen i Halland har ställt sin beredskapsstyrka till Region Hallands förfogande vid massvaccinationscentralerna i Halland.

Carin Widestål Liljenberg

♥ Revinge, juli 2021

Efter orientering och terrängkörning är det dags för spolning. Imorgon fortsätter vi vården.

Håkan Sihlén

♥ Söderhamn, juni. 2021

För några dagar sen var jag på kurs i Söderhamn. Drivmedelsförare för Polisflyget.

Bilder och inlägg är publicerade med tillåtelse från den medlem som lagt ut detta i sociala medier.

SE MER! Gå in på [instagram.com/bilkaristen](https://www.instagram.com/bilkaristen) eller sök på #bilkåren

BILKÅRS- LANDET

→ Anton Lif
föreläser om
påverkans-
operationer

WEBBINARIUM

Vem låter du dig påverkas av?

Anton Lif är specialist på påverkansoperationer och kommunikation. Han har tidigare arbetat vid Forsvarsmaktens förband för psykologiska operationer.

Anton var även projektledare för "Att möta informationspåverkan – medborgerlig motståndskraft" som genomfördes av Svenska Forsvarsutbildarna på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Idag arbetar Anton som Crisis Management-konsult på Combitech, ett oberoende bolag inom försvars- och säkerhetskoncernen Saab.

Under ett webinarium i september får vi ta del av hans djupa kunskaper om påverkansoperationer och hybridhot och hur vi genom egen kunskap kan bidra till samhällets motståndskraft.

MÅNDAG 27 SEPTEMBER KL 19.00

Anmäl dig på bilkaren.se/live
Det går också att ta del av webinariet i efterhand.
Ett arrangemang av Bilkåren inom ramen
för krisberedskapsveckan 2021.

334

Välkomna
alla nya
medlemmar!

Nu har vi snart
nått halvvägs
till målet
på 700.

PROFILSHOP

Här är två nyheter
i Bilkårens webshop! Se mer
på bilkaren.se/webshop

**Nöd-
hammare**
Pris: 69 kr

Windbreaker
Mörkblå jacka i
vattenavvisande
material med
värmmande foder.
Pris: 250 kr

DIN INSATS ÄR VIKTIG!

Frivilliga är viktiga för Sveriges krisberedskap och försvar. Pandemi, översvämning, skogsbrand, snöstorm eller angrepp från främmande makt, i alla kriser behövs det transporter och logistikstöd, och då behövs Bilkåren.

I Bilkåren får du möjligheten att utvecklas samtidigt som du gör en viktig samhällsinsats. Bli en av oss! Att vara medlem i Bilkåren är ett ställningstagande för ett säkrare Sverige.

